

WP3 - KÉRDŐÍVES VIZSGÁLAT A KLÍMAVÁL- TOZÁSSAL KAPCSOLATOS ATTITÜDÖKRŐL

A Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése projekt keretében egy kérdőíves vizsgálatot is elvégzünk. A klímaváltozással kapcsolatos attitűdök mérésével olyan indikátorokat tudunk képezni, amelyek a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszerbe épülhetnek be, illetve a WP3 más modellezési eredményeit finomíthatják. A lakossági lekérdezést kb. 3000 fős mintán hajtjuk végre, amely reprezentálja a jelenlegi magyarországi felnőtt lakosságot nem, korcsoport, iskolai végzettség, településtípus és megye szerint. Ennek megfelelően a kapott eredmények legalacsonyabb térbeli felbontása a megyei szint lesz.

A klímaváltozással kapcsolatban az alábbi témákra összpontosítunk:

- A klímaváltozással kapcsolatos ismeret mértéke.
- Attitűd: a klímaváltozás hol helyezkedik el a mindennapi szociális-gazdasági problémák között (mennyire „aktuális”), mekkora a sérülékenység, az érzékenység, az egyén

„ingerküszöbe” – mennyire érzi érintettnek magát a megkérdezett személy.

- A sérülékenységen belül az egyes hatások (hőhullám, szárazság, árvíz stb.) megélése, annak mértéke. A „kutatók” és az egyén percepciója a térben (megyében) összevethető. Az a tény, hogy van, amit máshogy lát a kutató és a lakosság, a közpolitika-formálás szempontjából fontos információ lehet.

- Kinek és milyen mértékben feladata a hatások kezelése? (Van-e „hárító mechanizmus”?) Mi a feladata az államnak?

- Attitűd és a valós cselekvés egybevetése. Mekkora a klímaváltozás lakossági oldalú mérséklési képességének mértéke?

- Adaptációs képesség (a valós cselekvés és attitűd alapján). Mekkora az egyén alkalmazkodási képességének mértéke?

- Milyen a klímaváltozás okozta migrációs készség, képesség, hatás?

A kérdőíves vizsgálat folyamatban van, eredményeiről a későbbiekben számolunk be.

VARJÚ VIKTOR

WP3 - FÖLDHASZNÁLATI MODELLEZÉS

A WP3 részeként a földhasználat jövőbeli alakulását modellezzük Magyarországon.

A földhasználat-változás és a felszínborítás-változás modellezése az elmúlt 40 évben vált egyre fontosabb területté az ember és környezet kapcsolatrendszerének vizsgálatában. Az ilyen típusú kutatások lehetőségét az teremtette meg, hogy a műholdas távérzékeléssel és a társadalmi-gazdasági adatok egyre nagyobb körének rendszeres gyűjtésével megfelelő területi adatbázisok keletkeztek az elemzések elvégzéséhez. Szükségessé pedig azért váltak e vizsgálatok, mert olyan globális és regionális környezeti problémák jelentek meg (erdőirtások, vízhiány, klímaváltozás), amelyek komplex vizsgálatához elengedhetetlen a Föld felszínének és használatának a monitorozása, a trendek meghatározása és a jövőbeni állapotok előrejelzése.

A földhasználat-modellezési feladat megvalósítása során a Clark Labs Land Change Modeler szoftverét alkalmazzuk (<https://clarklabs.org/land-change-modeler-for-arcgis/>), amely egy hibrid megoldást jelent, hiszen a változási valószínűségek meghatározását (ezzel az átalakulások lehetséges térbeli helyét) mesterséges neurális hálózat végzi (ún. „multi-layer perceptron” MLP hálózat). Az MLP a múltbéli és a jelenlegi felszínborítás között meglévő változási mintázatokat keresi, és ezekhez kapcsol magyarázó változókat, amelyekkel végül a változási potenciál térképeit lehet előállítani. Az eredményeket a tervezési-szabályozási tényezőkkel (pl. NATURA2000 területek, infrastruktúra-fejlesztés) finomítjuk és a 2012-es évre validáljuk.

A földhasználati modellezés céljai a következők:

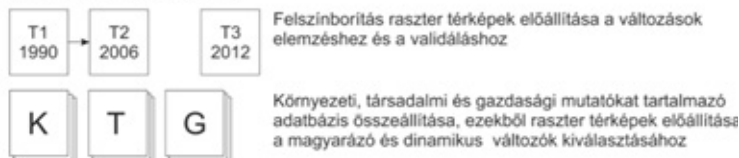
- a mesterséges felszínnek, szántóföldek, szőlők/gyümölcsösök, rétek és legelők komplex mezőgazdasági felszínnek, erdők felszínborítási kategóriákra várható változások „kemény” modellezése 2030-ig,
- 2050-ig potenciáltérképek készítése a további változások valószínűségéről, a trendek irányának meghatározása („puha” előrejelzés),
- javaslatok megfogalmazása a modellezési munka további folytatásához és a módszertan továbbfejlesztéséhez, illetve az eredmények integrációja a párhuzamos EGT projektek eredményeihez (pl.: AGRATÉR - <http://okologia.mta.hu/AGRATeR>).

Az előrejelzés elkészítésének tervezett menete a mellékelt ábrán látható.

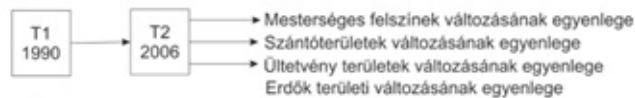
A földhasználat-változás elemzésének eredményeiről a következő hírleveleinkben számolunk be.

FARKAS JENŐ, LENNERT JÓZSEF

1. Adatelőkészítés

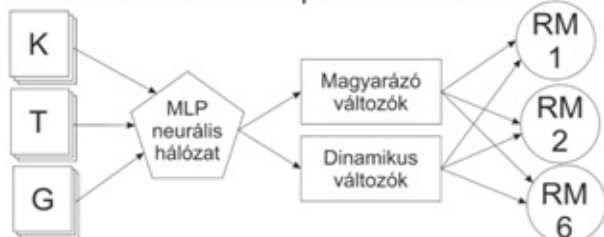

2. A változások elemzése

3. Átalakulási részmodellek kiválasztása

4. Részmodellekhez kapcsolt változók kiválasztása

5. Tervezési korlátozások és speciális változási szabályok beállítása

NATURA2000 és NP területek
Rendezési tervek
Infrastruktúra fejlesztési tervek
Nemzeti Erdőtelepítési Program

6. A részmodellek és a globális modell validálása

7. Átalakulási potenciál és jövőbeni felszínborítás térképek előállítása 2030/2050

KONFERENCIA-RÉSZVÉTELEK

Lados Mihály előadása a Közgazdász-vándorgyűlésen

2015. szeptember 3. és 5. között Miskolc volt a házigazdája a Magyar Közgazdasági Társaság legjelentősebb rendezvényének, az 53. Közgazdász-vándorgyűlésnek. A közgazdászok legrangosabb hazai konferenciáján Lados Mihály is előadást tartott. Az MTA KRTK RKI NYUTO osztályvezetője az „Új klímagazdaság” szekció kerekasztal-beszélgetésének egyik felvezető előadására kapott felkérést, melyben röviden bemutatta az EGT Alapok támogatásával az RKI-ban folyó „Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése” c. projektet, valamint megosztotta a hallgatósággal az RKI tavaszi, Nagypáliban megvalósított tanulmányútjának tapasztalatait.

A vándorgyűlés előadásainak diái, a plenáris ülések és a pénzügyi szekció délutáni előadásainak videófelvétele, valamint a konferencia előadásairól szóló sajtóbeszámolókból és a konferencián készült fényképekből összeállított válogatás megtalálható a rendezvény honlapján (<http://kozgazdasz-vandorgyules.blog.hu/>).

Farkas Jenő Zsolt és Kovács András Donát részt vettek az EUGEO Budapest konferencián, „*Land cover changes of nature conservation areas between 1990 and 2006 – case study from the Kiskunság National Park*” című előadásukat a poszter szekcióban mutatták be.

Konferenciárészvételek a közeljövőben:

SpaCe.net konferencia

2015. szeptember 27-29. Ljubljana

A rendezvényen előadást tart Hoyk Edit és Kovács András Donát „*Future possibilities of green walls in a Hungarian medium sized town – a case study of Kecskemét*” címmel.

2nd Evolutionary Economic Geography Workshop in Central and Eastern Europe Agglomeration Economies, Relatedness and Spatial Networks

2015. október 21-22. Szeged

A rendezvényen előadást tart Márkusné Zsibók Zsuzsanna „*Regional decomposition of the NAGIS project's long-term macroeconomic forecast for Hungary: A methodological and literature review*” címmel.

MRTT Vándorgyűlés

2015. november 19-20. Eger

A Magyar Regionális Tudományi Társaság éves vándorgyűlése Egerben lesz 2015. november 19-20-án. A *klímaváltozás társadalmi-gazdasági hatásai* című szekcióban a projekt eredményeit fogjuk bemutatni, de más, hasonló kutatások eredményeit is szívesen látjuk. Jelentkezés és információk: <http://www.mrtt.hu/vandorgyules2015eger.html>

IMPRESSZUM

Kiadja az MTA KRTK Regionális Kutatások
Intézete

Felelős kiadó: Fazekas Károly főigazgató

Szerkesztette: Czirfusz Márton

Olvasószerkesztő: Lőrinczy Annamária

Tördelés: Tóth Marcell

Cikkek: Farkas Jenő, Lennert József,
Tóth Marcell, Varjú Viktor

KAPCSOLAT:

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi
Kutatóközpont

Czirfusz Márton kutatásvezető

czirfusz@rkk.hu

<http://nater.rkk.hu>

A projekt az Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz program keretében, izlandi, liechtensteini és norvégiai támogatásból valósul meg.

Alapkezelő: Közép és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ

Kedvezményezett: Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi
Kutatóközpont

A projekt időtartama: 2015. május 5. - 2015. december 31.

A projekt költségvetése: 174,6 ezer euró.

REGIONAL ENVIRONMENTAL CENTER